

UAB „TOKSIKA“ FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMO POLITIKA

UAB „Toksika“ finansinės rizikos valdymo politika parengta vadovaujantis Rekomendacinėmis finansinės rizikos valdymo gairėmis valstybės valdomoms įmonėms, kurias parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerija kartu su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios finansinės rizikos valdymo politikos tikslas – nustatyti finansinės rizikos valdymo principus ir procedūras, taikytinas valdant UAB „Toksika“ finansinius išteklius.
2. Šiame dokumente naudojamos sąvokos ir sutrumpinimai:
 - 2.1. Bendrovė – UAB „Toksika“;
 - 2.2. Politika – ši Bendrovės finansinės rizikos valdymo politika;
 - 2.3. Piniginiai ištekliai – Bendrovės turtas, išreikštas pinigų forma;
 - 2.4. Laikiniai laisvi piniginiai ištekliai – Bendrovės piniginių išteklių dalis, viršijanti Bendrovės praėjusių kalendorinių metų vidutines dviejų mėnesių sąnaudas, išskyrus nusidėvėjimo ir amortizacijos bei atidėjinių formavimo (nurašymo) sąnaudas;
 - 2.5. Diversifikavimas – finansinių išteklių išskaidymas siekiant valdyti kredito riziką, kuri patiriama Bendrovės lėšas laikant komercinių bankų einamosiose sąskaitose ir laikinai laisvus piniginius išteklius investuojant į kitas finansines priemones;
 - 2.6. Kreditas – paskola, lizingas, kredito linija, overdraftas, faktoringas arba kitoks kredito įstaigų siūlomas skolinimosi produktas;
 - 2.7. Kredito reitingas – tarptautinės reitingų agentūros skelbiamas kredito reitingas.
3. Politika taikoma:
 - 3.1. valdant Bendrovės piniginius išteklius einamosiose komercinių bankų sąskaitose ir sąskaitose, esančiose elektroninių pinigų įstaigose;
 - 3.2. investuojant laikinai laisvus Bendrovės piniginius išteklius;
 - 3.3. skolinantis (imant kreditus);
 - 3.4. valdant klientų įsiskolinimo ir atsiskaitymo riziką, kylančią iš Bendrovės komercinės veiklos.
4. Pagal savo kompetenciją Politika vadovaujasi Bendrovės valdyba, generalinis direktorius, vyriausiasis buhalteris, strategijos ir finansų vadovas bei kiti Bendrovės darbuotojai, kurių funkcijos susijusios su kredito rizikos stebėseną, sprendimų dėl piniginių išteklių valdymo, investavimo ar skolinimosi priėmimu ir įgyvendinimu bei su tuo susijusių viešųjų pirkimų procedūrų organizavimu, vykdymu ir priežiūra.

II. FINANSINIŲ PRIEMONIŲ, Į KURIAS BENDROVĖ GALI INVESTUOTI LAIKINAI LAISVUS PINIGINIUS IŠTEKLIUS, SĄRAŠAS

5. Bendrovės laikinai laisvi piniginiai ištekliai gali būti investuojami į:
 - 5.1. indėlius komerciniuose bankuose;
 - 5.2. vyriausybės skolos vertybinius popierius (obligacijas, išdo vekselius ir kt.);
 - 5.3. bankų skolos vertybinius popierius;
 - 5.4. Europos Sąjungos įmonių skolos ir/arba nuosavybės vertybinius popierius (tik išimtiniais atvejais, laikantis Politikos 1 priede nustatytų apribojimų).

III. PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ VALIUTA

6. Bendrovės piniginių išteklių valiuta yra eurai.

IV. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ DIVERSIFIKAVIMO BŪDAI IR LIMITAI

7. Bendrovės taikomi šie finansinių išteklių diversifikavimo būdai:
 - 7.1. pagal investavimo kryptis;
 - 7.2. pagal investavimo trukmę;
 - 7.3. pagal atskirus ūkio subjektus ir emitentus atsižvelgiant į jų kreditingumo (finansinės būklės) rodiklius.
8. Finansinių išteklių diversifikavimo pagal trukmę ir kryptis limitai pateikti 1 priede.
9. Finansinių išteklių, investuojamų į vyriausybės skolos vertybinius popierius (obligacijos, išdo vekseliai ir pan.), diversifikavimo limitai pateikti 2 priede.
10. Finansinių išteklių komerciniuose bankuose diversifikavimo reikalavimai pateikti 3 priede.
11. Lėšų laikymo sąskaitose, esančiose elektroninių pinigų įstaigose, limitai ir terminai pateikti 4 priede.

V. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

12. Priimant finansinių išteklių valdymo sprendimus vadovaujama šiais pagrindiniais kriterijais prioriteto tvarka:
 - 12.1. finansinių išteklių saugumas;
 - 12.2. finansinių išteklių likvidumas;
 - 12.3. finansinių išteklių pelningumas.
13. Priimant finansinių išteklių valdymo sprendimus vadovaujama kaštų/naudos principu (finansinių išteklių valdymo kaštai neturėtų viršyti gaunamos naudos).
14. Valdant finansinius išteklius draudžiama siekti spekuliacinių tikslų.
15. Laikiniai laisvų piniginių išteklių investavimo priemonių sąrašas, pateiktas Politikos 5 punkte, yra baigtinis. Draudžiama investuoti į Politikos 5 punkte nenumatytas priemones.
16. Laikiniai laisvi piniginiai ištekliai turi būti investuojami per trumpiausią įmanomą protingą laiką, vadovaujantis 12 punkte išdėstytais kriterijais prioriteto tvarka.
17. Siekiant minimizuoti atsiskaitomose sąskaitose laikomų lėšų sumas už kurias nėra mokamos palūkanos, Bendrovė su komerciniais bankais, atitinkančiais 3 priedo reikalavimus, jei yra tikslinga, turi sudaryti vienos nakties indėlių sutartis ar kitas panašaus pobūdžio finansinių produktų sutartis. Ilgiausias laikotarpis, kuriuo laikiniai laisvi piniginiai ištekliai gali būti neinvestuoti, yra 60 kalendorinių dienų, išskyrus atvejus, kai nėra galimybės efektyviai investuoti (pvz., palūkanos už einamosios sąskaitos likučius yra didesnės negu palūkanos gaunamos kitaip saugiai investuojant lėšas, palūkanos už terminuotus indėlius nėra mokamos ar pan.).
18. Lėšų taupymo (pvz., atsiskaitant užsienyje, atliekant valiutų konvertavimą, atliekant tarptautinius pavedimus) tikslais Bendrovė gali atsidaryti ir naudoti sąskaitas elektroninių pinigų įstaigose, gauti ir naudoti tų įstaigų leidžiamas mokėjimo korteles, naudotis tų įstaigų teikiamomis valiutos konvertavimo ir kitomis mokėjimo paslaugomis. Bendra piniginių išteklių suma visose Bendrovės sąskaitose, esančiose elektroninių pinigų įstaigose, negali viršyti 4 priede nustatytų limitų.
19. Bendrovė nepriima ir neatlieka mokėjimų grynaisiais pinigais, nelaiko grynųjų pinigų kasose ir veikloje nenaudoja grynųjų pinigų.
20. Siekdamas valdyti likvidumo riziką, t. y. užtikrinti Bendrovės gebėjimą laiku įvykdyti visus įsipareigojimus trečiosioms šalims, Bendrovės strategijos ir finansų vadovas nuolat vykdo pinigų srautų planavimą ir stebėseną.

21. Galiojančios investavimo sutartys turi būti nutrauktos prieš terminą, piniginius išteklius nukreipiant į saugesnes ar likvidesnes kryptis, jeigu reikšmingai pablogėja ūkio subjekto, kuriame laikomi piniginiai ištekliai arba į kurio finansines priemones investuojama, kreditingumo rodikliai (pvz., jeigu paaiškėja komercinio banko neatitiktis 3 priede nurodytiems reikalavimams).

VI. SKOLINIMOSI TVARKA

22. Bendrovė negali skolintis (imti kredito), jeigu:
 - 22.1. paėmus kreditą būtų neįvykdytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024-12-11 nutarimu Nr. 1074 „Dėl valstybės valdomų įmonių siektinų pagrindinių finansinių veiklos rodiklių 2025–2027 metų laikotarpiu patvirtinimo“ Bendrovei nustatytas optimalios kapitalo struktūros rodiklis (jeigu iškila rizika, kad tam tikrą ataskaitinį laikotarpį rodiklis nebus įvykdytas, tokią riziką Bendrovė gali prisiimti tik išimtiniais atvejais, pvz., įgyvendama didelės apimties investicijų projektą, susijusį su valstybės lūkesčiais, ir tik pritarus valdybai);
 - 22.2. ir (arba) grynosios finansinės skolos dydžio (finansinių skolų sumos ir pinigų sąskaitose sumos skirtumo) ir metinės EBITDA santykis viršija arba paėmus kreditą viršytų 5.
23. Skolinimosi trukmė turi būti suderinta su projekto, kuriam skolinamasi, gyvavimo trukme. Ilgalaikė investicija negali būti finansuojama trumpalaikiu kreditu, o trumpalaikis projektas ar apyvartinių lėšų papildymas negali būti finansuojamas ilgalaikiu kreditu.
24. Siekdama valdyti užsienio valiutų kursų riziką, Bendrovė gali imti kreditą su kintama arba fiksuota palūkanų norma tik eurai. Jeigu Bendrovė vykdo plėtrą užsienyje – Bendrovė gali imti kreditą tos šalies valiuta, kurioje įgyvendinus plėtros projektą bus gaunamos pajamos, iš kurių paimtas kreditas bus grąžinamas ir mokamos palūkanos.
25. Jeigu Bendrovės vadovybė ketina kreiptis į kredito įstaigą dėl kredito, kurio suma viršytų Bendrovės įstatuose nustatytą dydį (jeigu Bendrovės įstatuose nenustatyta – 1/20 Bendrovės įstatinio kapitalo), suteikimo ar kredito sutarties sąlygų pakeitimo, tokiam kreipimuisi vadovybė turi gauti išankstinį valdybos pritarimą.

VII. KLIENTŲ ĮSISKOLINIMO IR ATSISKAITYMO RIZIKOS VALDYMAS

26. Klientų įsiskolinimo ir atsiskaitymo rizika valdoma taikant prevencines ir kontrolės priemones, kuriomis siekiama užtikrinti savalaikį atsiskaitymą, riboti galimus finansinius nuostolius bei palaikyti tvarius Bendrovės pinigų srautus.
27. Klientams taikomos atsiskaitymo sąlygos, įsiskolinimo limitai ir (arba) reikalaujamos užtikrinimo priemonės nustatomos atsižvelgiant į jų kreditingumo vertinimo rezultatus.
28. Pradelsti klientų įsiskolinimai yra nuolat stebimi, o nustačius rizikos padidėjimą taikomos nustatytos kontrolės ir išieškojimo priemonės.
29. Klientų įsiskolinimo rizikos valdymas derinamas su Bendrovės finansinės apskaitos principais, įskaitant galimų nuostolių pripažinimą finansinėje atskaitomybėje.
30. Klientų įsiskolinimo ir atsiskaitymo rizikai valdyti Bendrovės generalinis direktorius tvirtina:
 - 30.1. Klientų kreditingumo vertinimo tvarką;
 - 30.2. Klientų įsiskolinimo priežiūros ir išieškojimo tvarką.
31. Kliento kreditingumo vertinimas yra privalomas, kai planuojamas maksimalus kliento įsiskolinimas Bendrovei arba jau susidaręs kliento įsiskolinimas viršija 20 000 Eur, taip pat tais atvejais, kai nustatoma padidėjusi atsiskaitymo rizika; konkretūs vertinimo kriterijai, taikymo apimtis ir terminai nustatomi Bendrovės generalinio direktoriaus patvirtintose tvarkose.

VIII. ATSAKOMYBĖ

32. Bendrovės generalinis direktorius yra atsakingas už:
- 32.1. sprendimų dėl skolinimosi ir laikinai laisvų piniginių išteklių investavimo priėmimą, laikantis Politikos nuostatų;
 - 32.2. kredito sutarčių ir investavimo sutarčių sudarymą, jų sąlygų keitimą, nutraukimą;
 - 32.3. valdybos narių informavimą apie skolinimosi ir investavimo ketinimus, priimtus sprendimus, sudarytas sutartis, laikantis Politikos nuostatų;
 - 32.4. Politikai įgyvendinti skirtų tvarkų ir kitų vidaus dokumentų tvirtinimą;
 - 32.5. Bendrovės darbuotojų, kurių atsakomybės sričiai taikomos Politikos nuostatos, supažindinimą su Politika.
33. Bendrovės strategijos ir finansų vadovas yra atsakingas už:
- 33.1. kredito sutarčių ir investavimo sutarčių sąlygų suderinimą ir sutarčių vizavimą;
 - 33.2. kredito sutarčių sąlygų (išskyrus sąlygas, susijusias su mokėjimais pagal grąžinimo ir palūkanų mokėjimo grafikus) ir investavimo sutarčių sąlygų laikymąsi;
 - 33.3. strateginį planavimą, pinigų srautų planavimą ir stebėseną;
 - 33.4. klientų įsiskolinimo ir atsiskaitymo rizikos įvertinimą ir valdymą;
 - 33.5. finansinių rodiklių (įskaitant nurodytus Politikoje, strateginiame veiklos plane ir sudarytose kredito sutartyse) kontrolę;
 - 33.6. Politikos nuostatų įgyvendinimo stebėseną.
34. Bendrovės vyriausiasis buhalteris yra atsakingas už:
- 34.1. kredito sutarčių ir investavimo sutarčių sąlygų peržiūrą ir sutarčių vizavimą;
 - 34.2. kredito sutarčių sąlygų pagal grąžinimo ir palūkanų mokėjimo grafikus laikymąsi;
 - 34.3. klientų įsiskolinimo ir atsiskaitymo stebėseną ir užtikrinimo priemonių taikymą, skolų išieškojimo organizavimą;
 - 34.4. metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų pateikimą finansinėms (kredito) institucijoms.
35. Bendrovės viešųjų pirkimų vadovas yra atsakingas už paslaugų, susijusių su šia Politika, pirkimo procedūrų tinkamą organizavimą ir jų atitiktį Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymui, jeigu šios paslaugos yra viešųjų pirkimų objektas.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Politika tvirtinama ir keičiama valdybos sprendimu ir skelbiama Bendrovės interneto tinklalapyje.
37. Politika peržiūrima ne rečiau kaip vieną kartą per metus, esant poreikiui – tikslinama.
38. Visi aukščiausiojo lygmens vadovai, vyriausiasis buhalteris ir kiti darbuotojai, kurių funkcijos susijusios su kredito rizikos stebėseną, sprendimų dėl piniginių išteklių valdymo, investavimo ar skolinimosi priėmimu ir įgyvendinimu bei su tuo susijusių viešųjų pirkimų procedūrų organizavimu, vykdymu bei priežiūra, privalo susipažinti su Politika ir vykdyti jos reikalavimus. Už darbuotojų supažindinimą su Politikos nuostatomis atsakingas Bendrovės generalinis direktorius.

FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ DIVERSIFIKAVIMO PAGAL TRUKMĘ IR KRYPTIS LIMITAI

Eil. Nr.	Investavimo kryptis pagal investicijų trukmę	Limitas nuo bendros investuotos sumos
1.	Trumpa investavimo trukmė (12 mėn. ir mažiau) Iš jų:	Iki 100%
	• likvidžios investicijos (lėšos komercinių bankų indėliuose)	Ne mažiau kaip 30% visos trumpo investavimo trukmės investicijų sumos.
	• vyriausybių skolos vertybiniai popieriai (obligacijos, išdo vekseliai ir kt.), atitinkantys aukščiausio patikimumo kriterijus ir Rekomendacinių finansinės rizikos valdymo gairių valstybės valdomoms įmonėms reikalavimus	Ne daugiau kaip 70% visos trumpo investavimo trukmės investicijų sumos.
2.	Ilga investavimo trukmė (daugiau kaip 12 mėn.) Iš jų:	Iki 30%
	• vyriausybių skolos vertybiniai popieriai, atitinkantys aukščiausio patikimumo kriterijus ir Rekomendacinių finansinės rizikos valdymo gairių valstybės valdomoms įmonėms reikalavimus	Iki 100% visos ilgo investavimo trukmės investicijų sumos.
	• bankų skolos vertybiniai popieriai, atitinkantys aukščiausio patikimo kriterijus ir Rekomendacinių finansinės rizikos valdymo gairių valstybės valdomoms įmonėms reikalavimus	Ne daugiau kaip 50% visos ilgo investavimo trukmės investicijų sumos.
3.	Investavimas įgyvendinant Bendrovės strateginius tikslus • Europos Sąjungos įmonių skolos ir/arba nuosavybės vertybiniai popieriai (obligacijos, akcijos ir kt.)	Investavimas leidžiamas tik išimtiniais atvejais, siekiant strateginiu tikslų įgyvendinimo, ir tik valdybos sprendimu. Sprendimą investuoti daugiau nei 100 000 Eur valdyba gali priimti tik iš anksto informavus pagrindinio akcininko (valstybės) akcijų valdytoją Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministeriją.

**FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ, INVESTUOTŲ Į VYRIAUSYBIŲ SKOLOS VERTYBINIUS POPIERIUS, DIVERSIFIKAVIMO
LIMITAI**

Eil. Nr.	Valstybės	Limitai	
		Suma	Investicijos terminas
1.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolos vertybiniai popieriai (obligacijos, išdo vekseliai ir kt.)	Iki 100% visų Bendrovės laikinai laisvų piniginių išteklių	Iki 3 metų

FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ KOMERCINIUOSE BANKUOSE DIVERSIFIKAVIMAS

1. Bendrovė savo finansinius išteklius (išskyrus tą jų dalį, kurią pagal Politikos nuostatas leidžiama laikyti elektroninių pinigų įstaigose) gali laikyti tik komerciniuose bankuose arba užsienio bankų filialuose Lietuvoje (toliau – bankuose).
2. Ne mažiau kaip 50% visų finansinių išteklių Bendrovė turi laikyti bankuose, kurių tarptautinis skolinimosi reitingas (jeigu individualus kredito reitingas nesuteikiamas – jų patronuojančių bankų tarptautinis skolinimosi reitingas) yra Baa3/BBB- arba aukštesnis, tačiau banke, kuriame yra pagrindinė Bendrovės atsiskaitomoji sąskaita, laikoma finansinių išteklių suma neturi viršyti 70% visos turimų finansinių išteklių sumos, o kituose bankuose laikomos finansinių išteklių sumos:
 - a. neturi viršyti draudžiamos sumos,
 - b. jeigu vienos papildomos draudžiamos sumos nepakanka – lėšos turi būti paskirstytos tarp bankų, kuriose Bendrovė turi atsiskaitomąsias sąskaitas (išskyrus Banką, kuriame yra pagrindinė Bendrovės atsiskaitomoji sąskaita) taip, kad būtų maksimaliai kiek įmanoma išnaudotos draudžiamos sumos.
3. Bendrovė negali laikyti finansinių išteklių sumos, viršijančios draudžiamą sumą, banke, kurio tarptautinis skolinimosi reitingas neatitinka 2 punkto nuostatų.
4. Jeigu susidarė situacija, kuomet 2 ir/arba 3 punktuose nurodytos maksimaliai leidžiamos ribos laikinai viršijamos (pvz., gavus įplaukų į sąskaitą arba tarptautinei reitingų agentūrai sumažinus banko, kuriame Bendrovė laiko finansinius išteklius, reitingą), Bendrovė turi per 30 kalendorinių dienų perskirstyti lėšas tarp bankų taip, kad būtų įvykdyti visi 2 ir 3 punktų reikalavimai.

LĖŠŲ LAIKYMO SĄSKAITOSE, ESANČIOSE ELEKTRONINIŲ PINIGŲ ĮSTAIGOSE, LIMITAI IR TERMINAI

Eil. Nr.	Lėšų laikymo elektroninių paslaugų įstaigoje tikslas	Didžiausia leidžiama laikyti lėšų suma	Ilgiausia leidžiama lėšų laikymo trukmė
1.	Nuolatinis lėšų laikymas mokėjimams atlikti pagal poreikį	2 000 Eur	nuolat
2.	Ribotos trukmės lėšų laikymas atsiskaitymams užsienio komandiruočių metu	10 000 Eur	30 kalendorinių dienų
3.	Ribotos trukmės lėšų laikymas tikslinei valiutų konvertavimo ir (arba) tarptautinio pavedimo operacijai atlikti	50 000 Eur	2 darbo dienos